

Мечкар

ните стопански дейности на ромската общност. Съхраняването на традиционния бит на българското население предполага широкото развитие на практикуваните от ромите занаяти. Кошничарството създава поминък на мнозина. Особено популярни сред уседналите са някои традиционни занаяти, свързани с обработката на вълната, памука, метала и пр. Ромските жени предат текстилните влакна и тъкат домашни платове. Сред предпочитаните от ромите занаяти е и ковачеството, но навлизането на европейските земеделски сечива постепенно стеснява пазара за ковашките изделия.

Значителен брой са и калайджиите. Калайдисването на преобладаващите тогава медни домакински съдове – тенджери, тигани, тави, котли и пр. е повсеместно, затова този занаят е сред най-доходните за ромите в продължение на дълги десетилетия. В големите градове се срещат и немалко цигани златари, които изработват обици, гривни, колани, пафти, пръстени, предмети за украса на конски амунии. Сред стопанските дейности, упражнявани от ромите в България, е и подковаването на коне (занаятчиите се наричали „налбанти“).

Сред най-атрактивните ромски професии в България е тази на музикантите. Професионални ромски музиканти в групи от по 5 – 6 души свирят срещу заплащане или в натура на сватби, тържества („моабети“), на семейни празници, по панаири и сборове. Те владеят, често виртуозно, свиренето на духови и ударни инструменти (тъпан, гъдулка,

кавал, гайда, цигулка, зурна). Пътуващите ромски оркестри обикалят села и градове, а някои от най-добрите излизат и извън пределите на България. Типична за ромите е и професията на мечкарите. Те купуват малки мечета и ги дресират. В някои случаи мечките са заменени с маймунки. С увеличаване числеността на градското население и навлизането на обувките в бита на населението много роми започват да изкарват прехраната си като ваксаджии.

В Българското княжество на границата на двете столетия нараства броят на ромите земеделци. В Разградско, Преславско, Айтоско, Сливенско и на много други места много от тях закупуват земя, която обработват с цялото си семейство. Други работят като сезонни работници земята на богатите селяни.

Голяма част от циганите в България живеят в примитивни жилища – най-често землянки, бордеи, колиби. По-заможните започват да си строят малки къщици (едностаини, със стени от плет или кирпич, отвън измазани с вар). Богатите цигани (черибашии, джамбази, търговци) вдигат по-широки и удобни къщи, с по-разнообразна покъщнина. Храната на повечето цигански семейства е оскъдна.

Облеклото на ромите в продължение на десетки години отразява както социалното им положение, така и поляризацията в българското общество. Бедните роми и просяците се обличат в дрипи, но уседналите – ковачи, джамбази, калайджии и др., носят същото облекло, както и българите.

Циганските жени също носели българска носия – сукман и фусти. Копанарките препасват кожени колани с пафти. Копринени шалвари и набран фустан отличават мохамеданките от останалите ромски жени. Пръстени, обици, огърлици от мъниста и наниз от златни пендари са обичайни за ромските жени от всички групи.

Калайджии